

**Особливості проектування варіативного складника
змісту повної загальної середньої освіти
в умовах цифровізації суспільства**

*Д. О. Пузіков,
кандидат педагогічних наук,
доцент, провідний науковий співробітник
відділу інновацій та стратегій розвитку освіти
Інституту педагогіки НАПН України*

Процес проектування варіативного складника змісту повної загальної середньої освіти набуває в умовах цифровізації суспільства певних особливостей, серед яких можна вказати на теоретико-методологічні (необхідність урахування і застосування в цьому процесі відповідних інформатичних теоретичних положень, принципів, процедур), організаційні (можливість організації дистанційної взаємодії учасників проектування, дистанційного збору інформації тощо), методичні (широке застосування інформаційно-комунікаційних технологій на всіх етапах проектування), ресурсні (важливість доступу до необхідних апаратних засобів і програмного забезпечення).

Цифровізація проектування варіативного складника змісту повної загальної середньої освіти, застосування в цьому процесі сучасних інформаційно-

комунікаційних технологій та відповідних технічних засобів суттєво полегшує й прискорює його здійснення. Наприклад, застосування технологій обробки великих даних (big data) полегшує визначення інформаційних тенденцій розвитку суспільства, його актуальних проблем і освітніх запитів, які ці проблеми породжують. Таким чином, виникає принципово нова ситуація проектування як інваріантного, так і варіативного змісту як освіти загалом, так і повної загальної середньої освіти зокрема, за якої історичні й логічні традиції його проектування доповнюватимуться й об'єктивуватимуться відповідними кількісними даними, що дасть змогу прозоро й швидко обґрунтовувати експертну оцінку дидактів. Варто зауважити, що ця концепція не заперечує розподілу змісту освіти на інваріантний і варіативний, оскільки враховує наявність як фундаментальних, «вічних» проблем розвитку людини й людства, так і актуальних для певного його часового проміжку, окремих суспільних процесів, регіонів і громад.

Сучасний етап цифровізації проектування варіативного складника змісту повної загальної середньої освіти на рівні окремого педагогічного працівника або педагогічного колективу передбачає цільовідповідне застосування вчителями відповідних інформаційно-комунікаційних технологій. Йдеться, наприклад, про можливість пошуку необхідної освітньої інформації за допомогою Google та інших пошукових систем, здійснення опитувань учасників освітнього процесу стосовно змісту освіти за допомогою месенджерів (Telegram, Viber) або Google Forms тощо. І навіть сама проблема підготовки педагогічних працівників до проектування варіативного складника змісту повної загальної середньої освіти може досить успішно вирішуватися за допомогою сучасних інформаційно-комунікаційних технологій (електронні методичні посібники, вебінари, освітній та інструктивний контент на YouTube тощо).